

ÎNCHEIERE

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Vastavit”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „MaliTransExped” împotriva Societății cu răspundere limitată „Vastavit” cu privire la încasarea penalităților, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „MaliTransExped”, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 17 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă integral

c o n s t a t ă

La 25 septembrie 2014 SRL „MaliTransExped” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vastavit” cu privire la încasarea penalităților.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în baza contractelor nr.5609 din 08 aprilie 2014, nr.5610 din 11 aprilie 2014 și nr.5667 din 06 mai 2014 pîrîtului i-au fost acordate servicii de transport în sumă de 44.768,16 lei, 44.561,28 lei și respectiv de 44.502,24 lei.

Termenii de achitare a serviciilor prestate au fost stabilite după cum urmează: pentru contractul nr.5609 din 08 aprilie 2014 la data de 14 aprilie 2014 în sumă de 44768,16 lei, pentru contractul nr.5610 din 11 aprilie 2014 la data de 18 aprilie 2014 în sumă de 44561,28 lei și pentru contractul nr.5667 din 06 mai 2014 la data de 14 mai 2014 în sumă de 44841,36 lei.

La 14 mai 2014 pîrîtul a achitat suma de 100.000 lei, astfel stingând datoriile rezultate din contractele nr.5609 din 08 aprilie 2014 și nr.5610 din 11 aprilie 2014, iar suma de 10.670,56 lei a fost trecută în contul stingerii datoriei rezultate din contractul nr.5667 din 06 mai 2014.

La 09 iunie 2014 SRL „Vastavit” i-a fost înaintată o somație privind achitarea datoriei restante și a penalităților pentru întîrzierea achitării.

La 23 iunie 2014 pîrîtul a achitat datoria de 34.170,80 lei însă fără penalități.

Menționează reclamantul că, conform pct.5.2 din contractele sus-menționate, penalitatea constituie 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, datoria rezultată din contractul nr.5609 din 08 aprilie 2014 a fost achitată cu o întârziere de 30 zile pentru care s-a calculat o penalitate în sumă de 13.430,40 lei, datoria rezultată din contractul nr.5610 din 11 aprilie 2014 a fost achitată cu întârziere de 25 zile pentru care s-a calculat o penalitate în sumă de 11.140,20 lei, iar datoria de 34.170,80 lei rezultată din contractul nr.5667 din 06 mai 2014 a fost achitată cu o întârziere de 38 zile pentru care s-a calculat o penalitate în sumă de 12.984,60 lei.

Din cauza neonorării angajamentelor, cere reclamantul admiterea acțiunii și încasarea din contul SRL „Vastavit” în beneficiul SRL „MaliTransExped” a sumei de 37.555,20 lei cu titlu de penalitate și taxei de stat în mărime de 1.126,66 lei, iar în total suma de 38681,86 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 17 noiembrie 2015, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016, a fost admis apelul declarat de SRL „MaliTransExped”, casată hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 17 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, s-a încasat de la SRL „Vastavit” în beneficiul SRL „MaliTransExped” suma de 37.555,20 lei cu titlu de penalitate și 1.971 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 39526,86 lei.

La 11 mai 2016 SRL „Vastavit” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau dispunerea reducerii clauzei penale ca fiind una disproporționat de mare.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat norma materială. Astfel, instanța a interpretat eronat art. 1020 Cod civil, deoarece intimatul a înaintat recurentului pretenții de achitare a datoriei și penalităților cu depășirea termenului de 21 zile prevăzut de norma enunțată. Or, omiterea termenului de înaintare a pretențiilor duce la pierderea dreptului la acțiune, iar instanțele nu sunt în drept de a repune partea în acest termen.

Conform art. 626 al. (3) Cod civil, în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Astfel, excepția prevăzută imperativ în art. 626 al. (3) Cod civil acordă creditorului, care a primit executarea obligației cu întârziere, dreptul de pretinde plata penalităților doar dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Întreprinderea intimată însă a înaintat somație la data de 09 iunie 2014, prin care a solicitat achitarea datoriei și a penalităților, dar fără a indica care este mărimea penalităților.

La 13 iunie 2014 întreprinderea intimată a acceptat achitarea datoriei fără a-și rezerva expres dreptul de a cere plata penalităților, astfel SRL „MaliTransExped” nu mai este în drept să solicite de la SRL „Vastavit” plata clauzei penale.

Instanța de apel neîntemeiat a respins și cerința privind reducerea clauzei penale disproporționat de mari, or conform art. 630 al. (1) Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari.

Instanța de apel nu a luat în considerație că întârzierea achitării datoriei se datorează situației financiare dificile la acel moment a întreprinderii recurente, precum și că a fost o întârziere neesențială în executarea obligației de rînd cu procentul înalt al penalității și prin urmare au fost întrunite toate condițiile prevăzute de lege care permit instanțelor judecătorești de a dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari.

La 07 iunie 2016 SRL „Vastavit” a declarat recurs suplimentar, indicînd că contractele nr. 5609 din 08 aprilie 2014, nr. 5610 din 11 aprilie 2014 și nr. 5667 din 07 mai 2014 privind prestarea serviciilor de transportare de bunuri, au fost întocmite și încheiate unilateral de către SRL „MaliTranEexped”, or acestea nu au fost semnate de către administratorul SRL „Vastavit” - Stavilă Vitalie.

Lipsa totală a consimțămîntului reprezentantului întreprinderii recurente privind stabilirea clauzei penale la încheierea contractelor de prestări servicii de transportare de bunuri, constituie un temei de nulitate absolută a actului juridic.

În acest sens, nici prima instanță și nici instanța de apel la examinarea cauzei nu au constatat nulitatea absolută a clauzei penale indicată în contractele prezentate de întreprinderea intimată, or instanțele urmau să invoce nulitatea absolută din oficiu.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Vastavit” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat SRL „Vastavit”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Vastavit” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Vastavit” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat